

คำวินิจฉัยของ พลตำรวจเอก สุวรงค์ สุวรงค์เวช ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๕/๒๕๔๗

วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๗

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคก้าวหน้า

สรุปข้อเท็จจริง

๑. นายทะเบียนพรรคการเมืองมีคำร้องให้พิจารณาวินิจฉัย ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๗ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคก้าวหน้า สรุปข้อเท็จจริงและเอกสารประกอบได้ดังนี้

พรรคก้าวหน้าได้รับจัดสรรเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคแก่สาขาพรรคจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองประจำปี ๒๕๔๕ เป็นเงินจำนวน ๑๖๕,๖๐๐ บาท และประจำปี ๒๕๔๖ เป็นเงินจำนวน ๑๕,๒๐๐ บาท โดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้แบ่งการโอนเงินออกเป็น ๔ งวด ๆ ละ ๓ เดือน ตามประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้แก่พรรคการเมือง ข้อ ๑๔ วรรคหนึ่ง เมื่อพรรคได้รับโอนเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคสำหรับสาขาแล้ว พรรคต้องดำเนินการส่งเงินให้สาขาพรรคการเมืองภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับการโอนเงิน และพรรคต้องรายงานการส่งเงินพร้อมทั้งเอกสารการส่งเงินหรือโอนเงินหรือการรับเงินของสาขา (กรณีรับเงิน โดยลงลายมือชื่อในใบสำคัญรับเงินหรือใบสำคัญจ่ายต้องแนบหลักฐานเป็นสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้รับเงิน) ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่พรรคได้ดำเนินการ และต้องจัดทำบัญชีตามมาตรา ๓๗ และลงบัญชีตามมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ด้วย

โดยในปี ๒๕๔๕ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้โอนเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคสำหรับสาขาพรรคให้กับพรรคก้าวหน้า รวม ๔ งวด เป็นเงิน ๕๕,๐๐๐ บาท ดังนี้

งวดที่ ๑ (มกราคม - มีนาคม) โอนเงินให้พรรคก้าวหน้าสำหรับสาขาที่พรรคก้าวหน้าแจ้งขอรับการสนับสนุน รวม ๒๓ สาขา เป็นเงิน ๔๑,๔๐๐ บาท ซึ่งพรรคก้าวหน้าได้รายงานการส่งเงินสนับสนุนให้สาขาดังกล่าว ว่าได้ดำเนินการส่งเงินให้สาขาพรรคดังกล่าวแล้ว จำนวน ๑๑ สาขา เป็นเงิน ๑๕,๘๐๐ บาท ในส่วนเงินที่เหลือ ๒๖,๖๐๐ บาท พรรคได้ส่งคืนกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองแล้ว

งวดที่ ๒ (เมษายน - มิถุนายน) โอนเงินให้พรรคก้าวหน้าสำหรับสาขาที่พรรคก้าวหน้าแจ้งขอรับการสนับสนุน รวม ๑๑ สาขา เป็นเงิน ๑๕,๘๐๐ บาท ซึ่งพรรคก้าวหน้าได้รายงานการส่งเงินสนับสนุนให้สาขาดังกล่าวว่าได้ดำเนินการส่งเงินให้สาขาพรรคดังกล่าวแล้ว จำนวน ๑๑ สาขา เป็นเงิน ๑๕,๘๐๐ บาท

งวดที่ ๓ (กรกฎาคม - กันยายน) โอนเงินให้พรรคก้าวหน้าสำหรับสาขาที่พรรคก้าวหน้าแจ้งขอรับการสนับสนุน รวม ๑๑ สาขา เป็นเงิน ๑๕,๘๐๐ บาท ซึ่งพรรคก้าวหน้าได้รายงานการส่งเงินสนับสนุนให้สาขาดังกล่าว ว่าได้ดำเนินการส่งเงินให้สาขาพรรคดังกล่าวแล้ว จำนวน ๑๐ สาขา เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท พร้อมคืนเงินของสาขาพรรคลำดับที่ ๑๐ จำนวน ๑,๘๐๐ บาท เนื่องจากกรรมการลาออกทั้งคณะไม่มีผู้ลงนามรับเงิน

งวดที่ ๔ (ตุลาคม - ธันวาคม) โอนเงินให้พรรคก้าวหน้าสำหรับสาขาที่พรรคก้าวหน้าแจ้งขอรับการสนับสนุน รวม ๑๐ สาขา เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท ซึ่งพรรคก้าวหน้าได้รายงานการส่งเงินสนับสนุนให้สาขาดังกล่าว ว่าได้ดำเนินการส่งเงินให้สาขาพรรคดังกล่าว จำนวน ๑๐ สาขา เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท

๒. พรรคก้าวหน้าได้รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนที่ได้รับจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทิน ๒๕๔๕ ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ในหน้าที่ ๖ ความว่า “พรรคก้าวหน้าได้เบิกจ่ายและโอนเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ให้แก่สาขาพรรคที่ได้รับเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองเรียบร้อยแล้วถูกต้องตามความเป็นจริง”

๓. ปี ๒๕๔๖ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้โอนเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคสำหรับสาขาพรรคให้กับพรรคก้าวหน้า รวม ๔ งวด เป็นเงิน ๗๒,๐๐๐ บาท ดังนี้

งวดที่ ๑ (มกราคม - มีนาคม) โอนเงินให้พรรคก้าวหน้าสำหรับสาขาที่พรรคก้าวหน้าแจ้งขอรับการสนับสนุน รวม ๑๐ สาขา เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท ซึ่งพรรคก้าวหน้าได้รายงานการส่งเงินสนับสนุนให้สาขาดังกล่าว ว่าได้ดำเนินการส่งเงินให้สาขาพรรคดังกล่าวแล้ว จำนวน ๑๐ สาขา เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท

งวดที่ ๒ (เมษายน - มิถุนายน) โอนเงินให้พรรคก้าวหน้าสำหรับสาขาที่พรรคก้าวหน้าแจ้งขอรับการสนับสนุน รวม ๑๐ สาขา เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท ซึ่งพรรคก้าวหน้าได้รายงานการ

ส่งเงินสนับสนุนให้สาขาดังกล่าวว่าได้ดำเนินการส่งเงินให้สาขาพรรคดังกล่าวแล้ว จำนวน ๑๐ สาขา เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท

งวดที่ ๓ (กรกฎาคม - กันยายน) โอนเงินให้พรรคก้าวหน้าสำหรับสาขาที่พรรคก้าวหน้าแจ้งขอรับการสนับสนุน รวม ๑๐ สาขา เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท ซึ่งพรรคก้าวหน้าได้รายงานส่งเงินสนับสนุนให้สาขาดังกล่าว ว่าได้ดำเนินการส่งเงินให้สาขาพรรคดังกล่าวแล้ว จำนวน ๑๐ สาขา เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท

งวดที่ ๔ (ตุลาคม - ธันวาคม) โอนเงินให้พรรคก้าวหน้าสำหรับสาขาที่พรรคก้าวหน้าแจ้งขอรับการสนับสนุน รวม ๑๐ สาขา เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท ซึ่งพรรคก้าวหน้าได้รายงานการส่งเงินสนับสนุนให้สาขาดังกล่าว ว่าได้ดำเนินการส่งเงินให้สาขาพรรคดังกล่าว จำนวน ๑๐ สาขา เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท

๔. พรรคก้าวหน้าได้รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนที่ได้รับจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทิน ๒๕๔๖ ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ความว่า “พรรคก้าวหน้าได้เบิกจ่ายเงินและโอนเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ให้แก่สาขาพรรคที่ได้รับเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองเรียบร้อยแล้วถูกต้องตามความเป็นจริง”

๕. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานการรายงานการส่งเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้สาขาและรายงานการใช้จ่ายเงินประจำปี ๒๕๔๕ และปี ๒๕๔๖ แล้ว พบว่าการจ่ายเงินของพรรคก้าวหน้าอาจไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้ขอรับการสนับสนุน จึงได้เสนอนายทะเบียนพรรคการเมืองมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่มีสาขาของพรรคก้าวหน้าตั้งอยู่ทำการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีการรับเงินของสาขาว่าได้รับเงินสนับสนุนตามสิทธิที่พรรคขอรับการสนับสนุนหรือไม่ โดยให้สอบข้อเท็จจริงจากผู้ที่ลงลายมือชื่อเป็นผู้รับเงินตามใบสำคัญรับเงินที่พรรคก้าวหน้ารายงานต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองตั้งแต่ ปี ๒๕๔๕ - ๒๕๔๖ และบันทึกถ้อยคำประธานสาขาหรือเหรัญญิกสาขาที่มีชื่อเป็นผู้ลงนามในใบสำคัญรับเงินแล้ว จำนวน ๗ สาขา ได้แก่สาขาพรรคลำดับที่ ๒, ๓, ๔, ๑๑, ๑๔, ๑๗ และ ๒๔ ซึ่งได้ข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า

๕.๑ ไม่เคยได้รับเงินจากพรรคก้าวหน้าและไม่ได้ลงลายมือชื่อในใบสำคัญรับเงินแต่อย่างใด ส่วนสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนนั้นเป็นสำเนาเก่าเมื่อครั้งสมัครเป็นสมาชิกในครั้งแรก

๕.๒ ไม่เคยได้รับเงินจากพรรคก้าวหน้า แต่ยอมรับว่าลายมือชื่อในใบสำคัญรับเงินเป็นของตนเองจริง เนื่องจากทางพรรคให้ลงชื่อผู้รับเงินเป็นแต่ตัวเงินทางพรรคดำเนินการเอง

๕.๓ เคยได้รับจดหมายจากพรรคก้าวหน้าให้ไปรับเงินเพียงครั้งเดียว แต่ตนไม่ได้ไปรับ แต่ลายมือชื่อที่ปรากฏในใบสำคัญรับเงิน ทั้ง ๘ งวดยอมรับว่าเป็นลายมือชื่อของตนเองจริง แต่ได้ลงลายมือชื่อไว้เมื่อใดจำไม่ได้เพราะตนไม่เคยได้รับเงินแม้แต่ครั้งเดียว

๕.๔ ได้เคยรับเงินจากพรรคก้าวหน้าเพียงครั้งเดียวโดยวิธีส่งเข้าบัญชีเมื่อ ๐๖/๐๒/๒๕๔๕ หลังจากนั้นไม่เคยทราบว่าสาขาได้รับเงินจากพรรคอีกแต่อย่างใดและตนไม่เคยลงลายมือชื่อเพื่อเป็นการรับเงินตามที่ปรากฏในเอกสารใบเสร็จรับเงินแต่อย่างใด

๕.๕ ไม่เคยได้รับเงินจากพรรคก้าวหน้าและไม่ได้ลงลายมือชื่อในใบสำคัญรับเงินแต่อย่างใด ยืนยันว่าลายมือที่ปรากฏในใบสำคัญรับเงินไม่ใช่ลายมือชื่อของตน

๕.๖ ไม่เคยได้รับเงินจากพรรคก้าวหน้าและตนเชื่อว่าลายมือชื่อในใบสำคัญคู่จ่ายค่าสาธารณูปโภคเป็นแบบเดียวกับลายมือชื่อของตน ซึ่งตนได้ลงลายมือชื่อไว้ในแบบฟอร์มเปล่าซึ่งได้เซ็นไว้ที่ทำการพรรคเมื่อประมาณ ปี ๒๕๔๓ ไว้ประมาณ ๓ - ๔ แผ่น และหลังจากนั้นก็ไม่ได้เคยได้รับเงินแต่อย่างใด ตนเชื่อว่าเอกสารที่นำมาให้ดูเป็นการทำเอกสารเท็จขึ้นมาและตนเองยืนยันว่าในช่วงระยะเวลาในปี ๒๕๔๕ - ๒๕๔๖ ได้รักษาตัวอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่และไม่ได้รับการติดต่อจากหัวหน้าพรรคแต่อย่างใด”

๕.๗ ยืนยันว่าเป็นลายมือชื่อจริงแต่ไม่ทราบว่าได้ลงลายมือชื่อในใบสำคัญรับเงินและขอยืนยันว่าไม่เคยได้รับเงินตามจำนวนที่ปรากฏในใบสำคัญรับเงินแต่อย่างใด

๖. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงได้ดำเนินการเสนอนายทะเบียนพรรคการเมือง เพื่อให้พรรคก้าวหน้าชี้แจงพร้อมทั้งเอกสารหลักฐาน ว่าเหตุใดผู้มีลายมือชื่อเป็นผู้รับเงินจึงให้ถ้อยคำว่า “ไม่เคยได้รับเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของปี ๒๕๔๕ และปี ๒๕๔๖ และไม่เคยลงลายมือชื่อในใบสำคัญรับ/จ่ายเงินแต่อย่างใด”

๗. พรรคก้าวหน้าได้มีหนังสือชี้แจงว่า “หลักฐานลายมือชื่อผู้รับเงินดังกล่าวเป็นลายมือชื่อผู้ที่ได้รับเงินไปจริง โดยบางสาขาได้เซ็นชื่อไว้ล่วงหน้าเพื่อขอเบิกเงินค่าสาธารณูปโภคดังกล่าวทรวง

จากพรรคไปใช้ก่อน โดยอ้างความเดือดร้อน เพราะการจ่ายเงินค่าสาธารณูปโภคของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองนั้นล่าช้า ฉะนั้นการปฏิบัติการต่าง ๆ เป็นไปตามกระบวนการบริหารจัดการเป็นการภายในของพรรคก้าวหน้าประกอบด้วยคณะกรรมการสาขาพรรคต่าง ๆ ผู้รับผิดชอบบางท่านอาจจะจำไม่ได้ หรือลืม หรือจำสับสน แล้วอ้างว่าไม่ได้รับเงินดังกล่าว พรรคก้าวหน้าได้จ่ายเงินอุดหนุนแก่บางสาขามากกว่างบประมาณที่จะได้รับจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองเสียอีก”

๘. ผู้สอบบัญชีพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๔๕ ได้สรุปรายงานผลการตรวจสอบบัญชีเฉพาะปี ๒๕๔๕ ของพรรคก้าวหน้า ปรากฏว่า การส่งเงินให้สาขาพรรคทั้ง ๔ งด ซึ่งมีใบสำคัญรับเงินที่พรรคก้าวหน้านำมาแสดงต่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งโอนเงินงวดถัดไปให้แก่พรรคก้าวหน้านั้น มีลักษณะเป็นเอกสารชุดเดียวกัน โดยใช้วิธีทำซ้ำ (ถ่ายเอกสาร) และลายมือชื่อผู้รับเงินและผู้จ่ายเงินมีลักษณะเหมือนกันและวางอยู่ในตำแหน่งเดียวกัน เมื่อตรวจสอบจากงบการเงินของพรรคก้าวหน้า ปรากฏว่า พรรคจัดทำและตกแต่งงบการเงินของสาขาโดยลงรายการในบัญชีเป็นเท็จว่าได้รับเงินสด - เงินสนับสนุนจากสำนักงานใหญ่พรรคก้าวหน้า โดยใช้หลักฐานดังกล่าวข้างต้นมาประกอบการลงรายการในบัญชี

๙. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการเสนอนายทะเบียนพรรคการเมืองเพื่อให้พรรคก้าวหน้าส่งต้นฉบับจริงของใบสำคัญรับเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของสาขาปี ๒๕๔๕ และปี ๒๕๔๖ เพื่อตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งพรรคก้าวหน้ามีหนังสือตอบนายทะเบียนพรรคการเมือง สรุปว่า “ได้ส่งเอกสารดังกล่าวให้นายทะเบียนพรรคการเมืองไปแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๑๐ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๖ แล้ว ตามหนังสือนำส่งเลขที่ ก.น. ๐๓๗/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๑๐ เดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๖”

๑๐. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบการรับเอกสารที่พรรคก้าวหน้าอ้างว่าได้นำส่งเอกสารตามหนังสือ ก.น. ๐๓๗/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๑๐ เดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๖ แล้ว แต่ไม่ปรากฏว่ามีการลงรับหนังสือดังกล่าวทั้งในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และสำนักกิจการบริหารการสนับสนุนโดยรัฐ และฝ่ายปฏิบัติการสนับสนุน แต่อย่างใด

๑๑. นายทะเบียนพรรคการเมืองได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า

(๑) พรรคก้าวหน้าใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามกฎหมายซึ่งเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เนื่องจากพรรคก้าวหน้า

ไม่ได้ส่งเงินหรือส่งเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้แก่สาขาพรรคไม่ครบตามจำนวนที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งให้การสนับสนุนแต่กลับรายงานว่าได้ส่งเงินให้สาขาพรรคครบถ้วนตามที่ได้รับการสนับสนุนแล้ว และพรรคไม่อาจชี้แจงหรือนำหลักฐานมาหักล้างข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกรณีดังกล่าวได้ และพรรคก้าวหน้ารายงานการใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามความเป็นจริงซึ่งเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๒ และเป็นเหตุให้ยุบพรรคตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ ซึ่งในกรณีนี้ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ร้องทุกข์กล่าวโทษหัวหน้าพรรคก้าวหน้าต่อพนักงานสอบสวน เพื่อขอให้ดำเนินคดีอาญาแจ้งความอันเป็นเท็จ และจัดทำโดยใช้เอกสารปลอมอันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ต่อไปด้วยแล้ว

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคก้าวหน้า

ข้อกฎหมาย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๓๗ “ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารการเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง ตลอดจนจัดให้มีการทำบัญชีตามมาตรา ๓๘ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง

ในกรณีที่มีการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง ให้ประธานสาขาพรรคการเมืองจัดให้มีการทำบัญชีของสาขาพรรคการเมืองตามมาตรา ๓๘ และรับรองความถูกต้องตลอดจนจัดส่งบัญชีของสาขาพรรคการเมืองเพื่อแสดงรวมไว้ในบัญชีของพรรคการเมือง”

มาตรา ๓๘ “บัญชีของพรรคการเมืองและบัญชีของสาขาพรรคการเมือง ประกอบด้วย

- (๑) บัญชีรายวันแสดงรายได้หรือรายรับ และแสดงค่าใช้จ่ายหรือรายจ่าย
- (๒) บัญชีแสดงรายรับจากการบริจาคตามมาตรา ๔๘
- (๓) บัญชีแยกประเภท
- (๔) บัญชีแสดงสินทรัพย์และหนี้สิน

การลงรายการบัญชีต้องมีเอกสารประกอบการลงบัญชีที่ถูกต้องสมบูรณ์โดยครบถ้วน บัญชีตาม (๑) และ (๒) ต้องลงรายการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่รายการนั้นเกิดขึ้น บัญชีตาม (๓) และ (๔) ต้องลงรายการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่รายการนั้นเกิดขึ้น”

มาตรา ๖๒ “พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป”

มาตรา ๖๕ “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒ ฯลฯ

ข้อวินิจฉัย

๑. พรรคก้าวหน้าได้รับจัดสรรสนับสนุนเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคแก่สาขาพรรคจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๕ และปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ตามงวดไปเรียบร้อยแล้ว พรรคก้าวหน้าต้องส่งเงินให้สาขาพรรค ๆ ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งโอนเงินและพรรคก้าวหน้าต้องรายงานการส่งเงินพร้อมเอกสารการส่งเงินหรือการโอนเงินเพื่อการรับเงินของสาขาพรรค (กรณีรับเงินโดยการลงลายมือชื่อในใบสำคัญรับเงินหรือใบสำคัญจ่ายเงิน) ต้องแนบหลักฐานเป็นสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้รับเงิน) ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่พรรคได้ดำเนินการและต้องจัดทำบัญชีตามมาตรา ๓๗ และลงบัญชีตามมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และพรรคก้าวหน้าได้รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนที่ได้รับจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทิน พ.ศ. ๒๕๔๕ และ ๒๕๔๖ ว่าพรรคก้าวหน้าได้เบิกจ่ายและโอนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้แก่สาขาพรรคถูกต้องเรียบร้อยตามความเป็นจริง

๒. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานการรายงานการส่งเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของพรรคก้าวหน้าให้กับสาขาพรรค และรายงานการใช้จ่ายเงินประจำปี ๒๕๔๕ และ ๒๕๔๖ พบว่าการจ่ายเงินของพรรคก้าวหน้าไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้ขอรับการสนับสนุน นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่มีสาขาพรรคการเมืองของพรรคก้าวหน้าตั้งอยู่ตรวจสอบบันทึกถ้อยคำประธานสาขาหรือเหรียญที่มีชื่อเป็นผู้ลงนามในใบสำคัญรับเงิน จำนวน ๗ สาขา คือสาขาพรรคลำดับที่ ๒ , ๓ , ๔ , ๑๑ , ๑๔ , ๑๗ และ ๒๔ สรุปได้ว่า

๒.๑ พยานบุคคลดังกล่าวยืนยันว่าไม่ได้รับเงิน พยานบางรายปฏิเสธว่ามีใช้ลายเซ็นรับเงินของตน บางรายรับรองลายเซ็นว่าลงชื่อไว้ก่อนแต่ไม่เคยได้รับเงินแต่อย่างใด

กรณีนี้พรรคก้าวหน้ามีหนังสือชี้แจงว่า “หลักฐานลงลายมือชื่อดังกล่าวเป็นลายมือชื่อผู้รับเงินไปจริง โดยบางสาขาได้เซ็นชื่อไว้ล่วงหน้าเพื่อขอเบิกเงินค่าสาธารณูปโภคดังกล่าวทตรงจากพรรคไปใช้ก่อน โดยอ้างความเดือดร้อน เพราะการจ่ายเงินค่าสาธารณูปโภคจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองนั้นล่าช้า ฉะนั้นการปฏิบัติการต่าง ๆ เป็นไปตามกระบวนการบริหารจัดการเป็นการภายในของพรรคก้าวหน้าประกอบด้วยคณะกรรมการสาขาพรรคต่าง ๆ ผู้รับผิดชอบของพรรคอาจจะจำไม่ได้ หรือลืม หรือจำสับสน แล้วอ้างว่าไม่ได้รับเงินดังกล่าว พรรคก้าวหน้าได้จ่ายเงินอุดหนุนแก่สาขาพรรคมากกว่างบประมาณที่ได้รับจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองเสียอีก”

๒.๒ ผู้สอบบัญชีพรรคการเมืองประจำปี ๒๕๔๕ สรุปรายงานผลการตรวจสอบบัญชีเฉพาะปี ๒๕๔๕ ของพรรคก้าวหน้า ยืนยันว่า พรรคก้าวหน้าใช้ใบสำคัญรับเงินชุดเดียวกันถ่ายซ้ำนำมาเป็นหลักฐานขอเบิกเงินในงวดถัดไป จัดทำและตกแต่งงบการเงินของสาขาพรรคโดยรายงานในบัญชีเป็นเท็จว่าได้รับเงินสด - เงินสนับสนุนจากสำนักงานใหญ่พรรคก้าวหน้า โดยใช้หลักฐานดังกล่าวข้างต้นประกอบการลงรายงานในบัญชี

๒.๓ นายทะเบียนพรรคการเมืองให้พรรคก้าวหน้าส่งต้นฉบับจริงของใบสำคัญรับเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรคดังกล่าวในปี ๒๕๔๕ และ ๒๕๔๖ เพื่อตรวจสอบอีกครั้ง พรรคก้าวหน้าอ้างว่าได้ส่งให้แล้ว ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตรวจสอบแล้วไม่ได้รับหนังสือดังกล่าวแต่อย่างใด

๒.๔ ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งให้พรรคก้าวหน้ายื่นคำชี้แจงข้อกล่าวหาครบกำหนดพรรคก้าวหน้าไม่ยื่นคำชี้แจงและไม่สามารถติดต่อกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของพรรคก้าวหน้าได้ จึงปิดประกาศศาลรัฐธรรมนูญไว้ ตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ฯ และส่งหนังสือให้ยื่นคำชี้แจงแก่ข้อกล่าวหาอีกครั้งหนึ่ง ปรากฏว่าพรรคก้าวหน้าไม่ยื่นคำชี้แจงแก่ข้อกล่าวหาแต่อย่างใด โดยไปรษณีย์ส่งคืนจดหมายกลับมาที่ศาลรัฐธรรมนูญระบุเหตุผลว่า “ย้ายไม่ทราบที่อยู่ใหม่”

๒.๕ เพื่อความเป็นธรรมต่อพรรคก้าวหน้า และความรอบคอบในการดำเนินการ จึงได้สอบถามไปยังสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบได้แจ้งให้ทราบว่าหากพรรคการเมืองใดจะย้ายที่ทำการพรรคจะต้องแจ้งมายังนายทะเบียนพรรคการเมือง กรณีพรรคก้าวหน้า

ไม่ปรากฏว่า ได้แจ้งย้ายที่ทำการพรรคต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองแต่อย่างใด และปรากฏข้อเท็จจริงต่อไปว่า นายสุทธา ยมจินดา หัวหน้าพรรคก้าวหน้า ได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า ขอลาออกจากตำแหน่งหัวหน้าพรรคก้าวหน้าและสมาชิกพรรคก้าวหน้า ซึ่งทำให้คณะกรรมการบริหารพรรคพ้นตำแหน่งทั้งคณะด้วย ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับทราบการลาออกและประกาศตอบรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวแล้ว และได้ส่งไปลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม ๑๒๑ ตอนพิเศษ ๓๓ ง วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๗ และกรณีดังกล่าวพรรคก้าวหน้ายังมีได้แจ้งว่าผู้ใดเป็นหัวหน้าพรรคและคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ให้นายทะเบียนทราบแต่อย่างใด

๓. จากข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญที่ผ่านมาฟังได้ว่า พรรคก้าวหน้าใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามกฎหมายและรายงานการใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามความเป็นจริง โดยไม่ได้ส่งเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้แก่สาขาพรรค และส่งแต่ยังไม่ครบตามจำนวนที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งให้การสนับสนุนจริง เป็นการไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ ประกอบกับพรรคก้าวหน้าไม่ชี้แจงและนำหลักฐานมาอ้างเพื่อหักล้างข้อเท็จจริงตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ อันเข้าข่ายเป็นเหตุให้ยุบพรรคก้าวหน้าตามมาตรา ๖๕ วรรคแรก (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงให้ยุบพรรคก้าวหน้า

พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ